

Dış Politika Analizi

Güz 2020

IX. Dış Politika – İç Politika Etkileşimi

Kamuoyu ve Medya

Kamuoyu ve Dış Politika

Kamuoyu nedir?

Kamuoyu, bir topluluğun önemli bir kesimi tarafından belirli bir konu üzerine ifade edilen bireysel görüş, tutum ve inançların toplamıdır.

Kamuoyu nasıl ölçülür?

- Seçimler, referandum
- Kamuoyu yoklamaları
- Medya

Kamuoyu ve Dış Politika

Kamuoyu – dış politika ilişkisini açıklamaya çalışan modeller:

- Seçkinci model
- Çoğulcu model

Erken dönem çalışmalar (1950'ler) seçkinci modeli destekler mahiyetteydi:

Toplumun **uluslararası ilişkiler** konusunda çok **eksik** ve **tutarsız** bilgilere sahip olduğu -> DP üzerindeki etkisi az.

Ör. G. Almond (1950) – kitlesele x ilgili kamu ayrımı (*mass x attentive public*)

Kitlesele kamu DP konusunda bilgisiz olduğundan, daha fazla **bilgi ve tecrübe** sahibi **seçkinlerin** politika formasyonunu **kendi başlarına** yapmaları salık veriliyor. (Almond-Lippmann oydaşması)

Buna mukabil, 1970'lerden itibaren yapılan çalışmalar bu argümanları sorguluyor:

Vietnam Savaşı -> 1970'lerdeki çalışmalarda, kamuoyunun dış politika konusunda **rasyonel, istikrarlı, bütünlüklü ve etkili** olduğu vurgulandı. Ör. Verba v.d. (1967), Mueller (1973), Shapiro ve Page (1988)

Kamuoyu ve Dış Politika

- Yazında hâlâ seçkinci ve çoğulcu modeller arasında bir uzlaşmadan bahsetmek zor.
- **Seçkinci modeli savunanlar**, hâlâ iktidar seçkinlerinin **tek başına** hareket edebilme ve belli bir dış politika hamlesini öne çıkararak kamuoyunu **yönlendirebilme** yeteneğine odaklanıyorlar. (ör. otoriter sistemler, Irak Savaşı'na giden yolda ABD ve İngiltere, uluslararası düzeydeki dramatik olayların safları sıklaştırma etkisi ve bunun liderlerce istismarı)
- **Çoğulcu modeli savunanlar**, kamuoyunun seçimler sırasındaki ödüllendirme ve cezalandırmalarla doğrudan, seçimler olmadığı zamanlarda da dolaylı olarak dış politika üzerinde etkili olduğunu iddia etmeye devam ediyorlar. (ör. Irak Savaşı sonrası İngiltere ve ABD, Afgan Savaşı'nda SSCB, Somali müdahalesi sonrası ABD)

Kamuoyu ve Dış Politika

- İki modelin arasını bulmaya çalışan yaklaşımlar var:
 - M. Baum (2004). Kamuoyu **tekinsiz bir şekilde kontrol edilebilir**; ama bir kez harekete geçti mi karar verici üzerinde **sınırlayıcı** bir işlev görür.
 - Kamuoyunun dış politika üzerindeki etkisinin **duruma** göre değiştiğini iddia eden çalışmalar var: Ör. Knecht and Weatherford (2006): Kriz durumunda-> uygulama, rutin/olağan durumlarda -> politika yapımı.
- Kamuoyunun tepki göstereceğine dair inancın siyasetçileri etkilemesi: **Tepkisel kamuoyu miti** (*the myth of the reactive public*) – Kull ve Ramsay (2001)

Medya ve Dış Politika

Geleneksel medyanın dış politika üzerindeki rolüne dair üç temel tezden bahsedilebilir:

- Bilgi takas merkezi (*information clearing house*)
- Gündem belirleyici (*agenda setting*)
- Propaganda aracı

Medya ve Dış Politika

1. Bilgi takas merkezi olarak medya ve dış politika

- Medyanın **nesnel, bağımsız ve tarafsız** olduğuna vurgu yapar.
- Medyanın görevi, halkı eğitmek, bilgilendirmek ve uzlaşmayı sağlamak için **tartışmayı kolaylaştırmaktır.**
- İktidar ile kamu arasında **tarafsız bir aracı** rolü üstlenir.
- Çoğulcu kamuoyu modeliyle uzlaşan ve medyanın kurumsal tarafsızlığı varsayımına dayanan bir yaklaşımdır.
- Medyanın günümüzde gerek toplumsal aktörler ile siyasal seçkinler arasında, gerekse farklı hükümetler arasında bir iletişim kanalı görevi gördüğü ve hatta hükümetler için önemli ve hızlı bir bilgi kaynağı haline geldiği söylenebilir. (gerçek zamanlı diplomasi - *real time diplomacy*)
- Gene de, geleneksel medyayı **sadece nesnel ve tarafsız bir iletişim kanalı** olarak görmek çok **gerçekçi olmaz.**

Medya ve Dış Politika

2. Gündem belirleyici olarak medya ve dış politika

- Medya **hem toplumdans hem de iktidardan bağımsız** bir şekilde faaliyet gösterir.
- **Hem kamuoyunu hem de dış politikayı şekillendirmede** önemli bir etki sahibidir.
- Bunu sağlayan koşullar:
 - ✓ 24 saat uydu üzerinden yayın yapan haber kanallarının ortaya çıkması
 - ✓ SS'ın bitişiyile dış politika meselelerinin daha rahat tartışılabiliyor oluşu
- Medyanın dış politikayı **doğrudan** (CNN Etkisi) veya **dolaylı** (kamuoyu üzerinden) olarak etkileyebilir.

Medya ve Dış Politika

- **CNN etkisi** (*CNN effect*): Medyanın doğrudan etkisi sonucu iktidarın belli bir politikayı benimsemeye karar vermesi (ör. Medya'daki açlık ve çatışma görüntüleri -> ABD'nin 1992'de Somali'ye müdahalesi)
- Medya kamuoyunun şekillenmesine nasıl etki eder?
 - Gündemi belirleme (*agenda setting*): Hangi konu üzerine **düşünüüp tartışılacağını** belirlemek.
 - Mesele hazırlama (*issue priming*): Bazı meselelere fazla önem verip diğerlerini yok sayarak, kamuoyunun siyasetçileri ve politikayı **değerlendirme standartlarını** belirlemek (Iyengar and Kinder 1987).
 - Çerçeveleme (*framing*): Konunun bazı veçhelerini fazla vurgulayarak onun hakkında belli bir **yorum, değerlendirme ve çözümü** ön plana çıkarmak. **En başarılı çerçeve**, toplumun **siyasal kültürüyle** ve **ulusal öz-imagıyla** uyumlu olanıdır. (R. Entman, 1991)

Medya ve Dış Politika

3. Propaganda aracı olarak medya ve dış politika

- Medya, iktidar seçkinlerinin politikalarını ve konumunu **meşrulaştırmak** ve yer yer halkı **seferber etmek** için kullandığı bir **araçtır**.
- Gazeteciler genelde iktidar çevreleriyle **özel ilişkiler** içerisindedirler. Hükümet gazeteciler için önemli bir **bilgi kaynağıdır**. Varlık ve çıkarlarını, iktidara yanaşarak koruyabileceklerini düşünürler.
- **Medya, haber gündeminin belirlenmesi, dış gelişme ve ilişkilere dair meselelerin hazırlanması ve çerçeveselenmesi** anlamında **resmî kanalları** takip eder. Kamuoyunu, iktidarın çıkarlarına uygun olarak etkileme uğraşındadır.
- Seçkinci kamuoyu modeliyle uzlaşan bir modeldir.
- Chomsky ve Herman, *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media* (1988) -> **ABD devleti ile** içinde medyanın da bulunduğu **iş çevreleri** arasında önemli bir **çıkar uzlaşısı** olduğu, bu çıkarlara **karşı gelen haberlerin** asla basında kendine **yer bulamayacağı** tezini savunur.
- 2.D.S. sonrası İngiliz basını, Hallin'in Vietnam savaşı üzerine araştırması (1986)

Medya ve Dış Politika

Bu farklı modeller arasında orta yolu bulmaya çalışan yaklaşımlar, medyanın dış politika üzerindeki etkisinin, **iktidar seçkinleri arasındaki uzlaş**ı oranına ve **hükümet politikasının kararlılık** seviyesine göre değişeceğini iddia ediyorlar. (Ör. P. Robinson, 2001)

İnternet ve sosyal medyanın yaygınlaşmasının bu modellere etkisi?

Bireylerin farklı kanallardan bilgi alma ve bilgi yayma kapasitesi gelişiyor.

Devletlerin tepkisi: kısıtlama, uyum?

İçeriklerin güvenilirliği -> hakikat ötesi dönem -> dijital doğrulamanın önemi